

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. VIII. Cognatio legalis est in adoptante ad uxorem & filios adoptati, qui sunt in sua potestate. Similiter in adoptato ad uxorem adoptantis & proles, quæ sunt in sua potestate: sed ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

stringi vel saltem coarctari debeant; semper tamen intrā proprietatem verborum, nisi ad evitandum absurdum. Quare cum adoptio imperfecta sit propriè adoptio, & simpliciter in jure vocetur adoptio; atque dum jura volunt intelligi solam adoptionem perfectam, utantur proprio verbo, scilicet arrogationis, quid ni dum statuunt adoptionem esse impedimentum dirimens, intelligi debeant de omni propria adoptione?

411. Ita insinuat Scotus supra referens sententiam Glossæ; imò satis expressè & manifestè eam docet, dum ait: *Tam adoptati, quam arrogati dicuntur filij adoptivi.* Ubi, ut vides, distinguit inter adoptatum & arrogatum, & tamen immediatè subdit: *Et inter fratres adoptivos & naturales impeditur Matrimonium.* Quomodo clariùs potuisset illam sententiam exprimere? A quo non cogunt nos recedere argumenta Sanchez pro sententia opposita, & idèò rursùm dicimus. Fortè etiam ex imperfecta adoptione provenire hoc impedimentum.

Quidam existimant ex eo impedimentum dirimens, sed tantum prohibens. Cæterum quidam DD. apud Sanchez sup. n. 10. quàmvis existiment cum hoc Auctore, non oriri impedimentum dirimens ex imperfecta adoptione; admittunt tamen impedimentum merè prohibens, eò quòd sit dispositio ad perfectam adoptionem; sicut catechismus est dispositio ad Baptismum. Sicut ergò per Baptismi catechismus contrahitur quædam cognatio spiritualis imperfecta, quæ solum impedit Matrimonium; ita per adoptionem imperfectam contrahetur cognatio legalis imperfecta, quæ solum impedit subsequens Matrimonium.

412. Sed hæc doctrina displicet Sanchio: Quia, inquit, in Catechismo est expressus textus, id decidens; non autem in adoptione imperfecta: nec potest ex rationis similitudine induci impedimentum Matrimonij. Aliàs dicendum esset, ex solo exorcismo oriri, eò quòd sit ad Baptismum dispositio. Hæc ille. Et idèò existimat, nullum subesse impedimentum: sed posse licitè contrahi Matrimonium, ubi sola est imperfecta adoptio. Maxime cum etiam Catechismus hodie non ampliùs obliget, ut suo loco ostendimus.

Superveniens non impedit petitionem debitam. Sin autem licitè possit contrahi Matrimonium, multò magis licet petere & reddere debitum, dum imperfecta adoptio supervenit Matrimonio jam contracto. Enimverò tametsi superveniret arrogatio, adhuc existimat Sanchez sup. n. 19. eam non impedire debiti petitionem; cum nullus textus expressus inveniatur, qui eam debiti petitionem in eo casu interdicat.

413. Sed contra facit; quod docet Sylvester verb. *Matrimonium*, 8. q. 7. dict. 2. Regulariter omne impedimentum, quod facit Matrimonium esse nullum simpliciter, si illud præcedat, facit etiam illud esse nullum secundum quid ex parte ejus, qui est in causa, si illud sequatur, in quantum impedit exactiorem. Loquitur Sylvester de cognatione spirituali, superveniente Matrimonio contracto, quam putat impedire petitionem debiti, si scienter & sine necessitate contrahatur, quod an verum sit, alibi disputabimus, ibi de usu *Matrimonij*.

Bosco de Matrim. Pars II.

monij, & ibidem de legali cognatio erit sermo.

Impresentiarium pro fine hujus Conclusio- nis tantum addo, quod universi fatentur, & D. Bonaventura supra manifestè asseruit; scilicet, hoc impedimentum solo statuto Ecclesiæ esse introductum; atque adèò si apud infideles hæc adoptio fieret, & eà non obstante iniretur Matrimonium inter adoptantem & filiam adoptatam, antè susceptum Baptismum, valeret utique, nisi speciali eorum lege id Matrimonium irritaretur, aut forent subjecti legibus Cæsareis.

Ratio pervia est: quia antè Baptismum non subduntur legibus Ecclesiæ, secus post Baptismum susceptum: & leges Cæsareæ quàmvis pro fidelibus nequeant constituere impedimenta dirimentia; nam Ecclesia respectu eorum, ut a libi dictum est, illam potestatem sibi reservavit; equidem sicut infideles sibiipsis possunt statuere talia impedimenta, sic pariter Princeps fidelis pro infidelibus sibi subjectis, in quibus Matrimonium tantum est contractus civilis, qui subest dispositioni Principum fidelium, sicut & alij contractus civiles.

Si autem à me quæritur: Utrum hoc impedimentum transeat in alteram personam, & in quam? Responsio erit.

CONCLUSIO VIII.

Cognatio legalis est in adoptante ad uxorem & filios adoptati, qui sunt in sua potestate. Similiter in adoptato ad uxorem adoptantis & proles, quæ sunt in sua potestate: sed diversimodè; nam proles potest ducere adoptione solutâ, uxorem non sic. Valide contrahunt, filij adoptivi ejusdem adoptantis.

Hæc Conclusio, exceptâ ultimâ parte, est omnino certa & ab omnibus admissa, tamquam sufficienter expressa in jure civili ab Ecclesia approbato, ut videre poteris Conclus. præcedenti. Hic tantum addemus rationem diversitatis harum prohibitionum, putâ, quare una in perpetuum, alia verò solum ad tempus duret.

Itaque nemo dubitat cognationem legalem in prima specie, scilicet inter adoptantem & adoptatum in perpetuum dirimere, id est, etiam solutâ adoptione; similiter in tertia specie inter adoptantem & uxorem adoptati, & inter adoptatum & uxorem adoptantis: at verò in secunda specie, putâ inter adoptatum, & filios adoptantis solum ad tempus dirimere, quousque scilicet adoptio legitime fuerit soluta.

Dico, *Legitime*, id est, servatâ solemnitate à legibus præscriptâ; quia sicut adoptio sine auctoritate Principis, aut Magistratûs, alijsque solemnitatibus juris servatis, contrahi nequit, ita nec dissolvi; quoniam *Omnis res per quascumque causas*

Infideles non contrahunt hoc impedimentum

414. Probatio.

415. Conclus. exceptâ ultimâ parte, est certa.

Cognatio legalis in 1. specie & 3. in perpetuum dirimit: in 2. verò solum ad tempus.

causas nascitur, per eandem dissolvitur, cap. 1. de Reg. juris. Unde non servata forma in dissolutione, durat impedimentum.

416. *Sex modis solvitur adoptio, ex Sanchez.* Quæ sit autem hæc forma, non pertinet ad præsentem tractatum. Breviter dico ex Sanchio sup. n. 4. Sex modis solvitur adoptio, nempe naturali morte adoptantis, morte ejus civili, ob nuptias incestuosas, ob dignitatem, ut Episcopalem, per sententiam, per mancipationem.

Facta itaque legitimâ dissolutione adoptionis, adoptatus potest contrahere cum filia naturali adoptantis, secus cum uxore. Sed quæ ratio diversitatis? Constitutionem diversam juris quis audeat negare? At quæ ratio tam disparis constitutionis?

Quis hic ratio divor- sa constitu- tionis juris, ex eod. Quia (inquit Sanchez sup. n. 24.) prima & tertia prohibitio est propter reverentiam, quam debet exhibere adoptatus cum sua uxore adoptanti, & uxori ejus; & cum hæc sit perpetua, similiter est perpetua utraq; prohibitio illa. Secunda verò est ob interpretativam filiationem ex adoptione provenientem, & ideò eâ durante durat, & cessante cessat. Hæc ille.

417. *Oppugna- tur.* Sed dicit aliquis: ex quo constat; quòd potius prima & tertia prohibitio sit propter reverentiam, quam secunda? Nonne ipsè Sanchez ibidem n. 16. generaliter asserit, statutum esse, ut cognatio legalis dirimat subsequens Matrimonium, quia ex eo oritur quædam conjunctio similis naturali, ex qua oritur quædam reverentia debita inter sic cognatos & amicitia?

Planè sic docet, ut Concluf. præced. audivimus. Et quæ est ista conjunctio similis naturali, nisi interpretativa filiatio? Ex ipsâ ergò oritur quædam reverentia debita, tum patri & matri interpretativis, tum etiam interpretativis fratribus. Cur ergò cessante hæc interpretativâ filiatione per solutionem adoptionis, potius cessat prohibitio respectu fratris, quam patris aut matris. An fortè, quia solutâ adoptione, cesset cohabitatio respectu fratris?

418. *Alia ratio ex D. Tho.* Hanc rationem assignat D. Thomas sup. ar. 3. ad secundum: *Cognatio, inquit, legalis impedit Matrimonium propter cohabitationem, & ideò quando solvitur necessitas cohabitationis, non est inconveniens, si prædictum vinculum non maneat: sicut quando fuerit extrâ potestatem ejusdem patris.*

Examina- tur. Ast nunquid etiam solvitur necessitas cohabitationis respectu patris? Procul dubio; & ideò addit D. Aug. *Sed pater adoptans & uxor ejus semper quandam auctoritatem retinent super filium adoptatum, & uxorem ejus, & propter hoc vinculum manet inter eos.*

Addit omninò, inquit aliquis; sed ex quo oritur illa auctoritas? Nonne ex adoptione? Quid ni ergò solutâ adoptione, & ipsâ auctoritas pæreat; sicut perit fraternitas, quæ oritur ex adoptione, hæc solutâ?

419. *Quid sentiat Doct. Seraph.* Audite Doctorem Seraphicum, de eadem difficultate differentem, sup. q. 3. in corp. *Dicendum, quòd vinculum adoptionis transit in alterius personam dupliciter, scilicet per carnis commixtionem, & generationem; sed per carnis commixtionem transit ad semper, per generationem verò ad tempus. Et*

ratio hujus est; quia talis adoptio respicit bona temporalia, & educationem paternam: & quoniam vir & uxor conjunguntur ad semper; & omnia quæ habent, pro indiviso habent, ideò contrahitur vinculum sempiternum ad uxorem. Sed filij naturales nec semper cohabitant, nec semper cum parentibus habent bona indivisa; imò cum emancipantur, patrem & matrem relinquunt, & hinc est, quòd non maneat vinculum.

Non maneat, respondet quispiam; quare manet vinculum, quando adoptatus relinquit adoptantem & uxorem ejus, solutâ adoptione, & amplius non est hæres necessarius, five ex testamento, five ab intestato? Hæc dicta sint inquisitionis gratiâ.

Interim voluntas Legislatoris adest, cui non licet contradicere, nisi constet, eam esse irrationabilem. Iam autem potuit rationabiliter Ecclesia velle, ut potius una cognatio legalis tolleretur per solutionem adoptionis, quam alia; quia sicut arctius vinculum est paternitas & filiatio naturalis, quam fraternitas naturalis; ita etiam arctius vinculum esse debet paternitas & filiatio legalis seu adoptiva, quam sola fraternitas legalis seu adoptiva; quid ergò mirum, si unum vinculum solvatur, solutâ adoptione, & non aliud, accedente voluntate Legislatoris?

420. *Potuit Ec- clesia ratio- nabiliter unum velle, & non aliud.* Si autem à me quærat, in quos filios transeat hoc impedimentum? Respondeo citius; in filios, qui sunt in potestate adoptantis, quando adoptat, & filios, qui sunt in potestate adoptati, quando adoptatur. Ita loquitur nostra Conclufio, quæ, ut dixi, certa est. Dubitatur autem, an ad solos illos filios extendatur: v. g. an adoptatus possit contrahere Matrimonium cum filio illegitimo adoptantis, utpotè qui non est in potestate patris, vel cum filio jam emancipato, quando fit adoptio, aut qui post adoptionem nascitur in utero? Et similiter dubitari potest, an adoptans possit contrahere cum filio illegitimo adoptati, aut tempore adoptionis emancipato, aut postmodum nato in utero?

421. *In quos filios transeat hoc impedi- mentum.* Posse contrahere docet Sanchez cum alijs quos citat sup. n. 34. dicens: Non poterit adoptans contrahere Matrimonium cum filijs suis adoptivis, neque cum filijs aut nepotibus ejus filij, alijsque ejus descendentes, qui in ejus filij, dum fuit adoptatus, potestate constituti erant: at poterit utique contrahere cum filijs, vel quibuscumque descendentes filij adoptivi, qui extrâ ejus potestatem erant tempore adoptionis.

Et ratio est: quia adoptatâ aliquâ personâ, censentur adoptati filij, & descendentes omnes solùm, qui in adoptati potestate erant tempore adoptionis; ut expresse deciditur l. 15. in principio ff. de Adopt. *Si pater familias adoptatus sit, omnia quæ ejus fuerunt & acquiri possunt, tacito jure ad eum transeunt, qui adoptavit: hoc amplius liberi ejus, qui in potestate sunt, cum sequuntur. Sed & hi qui postliminio redeunt, vel qui in utero fuerunt cum adrogaretur, simili modo in potestatem adrogatoris rediguntur.*

Cum ergò illi descendentes in quovis gradu,

420. Potuit Ec- clesia ratio- nabiliter unum velle, & non aliud.

421. In quos filios transeat hoc impedi- mentum.

Tr a n s i t u m filios, qui tempore ad- optionis e- rant in pote- state ado- ptati, secus in alios, ex Sanchez.

422. Probatio ex l. 15. ff. de Adopt.

du, qui tunc erant sub adoptati potestate, sint etiam verè adoptati, jure optimo cum illis interdicitur Matrimonium. Si autem erant extrà adoptati potestatem, cum non censeantur adoptati, nullà ratione prohibetur Matrimonium adoptantis cum illis: utpote inter quos nulla cognatio legalis intercedit. Hactenus Sanchez.

423. *Videtur esse sententia D. Tho.* Atque hujus sententiæ videtur esse D. Thomas sup. a. 3. ad 4. ibi. *Oporteret, quòd quidquid est in potestate filij, transeat in potestatem patris adoptantis: unde adoptato patre, adoptantur filij, & nepotes, qui sunt in potestate adoptati.*

Quando ergò in corp. dicit: *Prima* (cognatio legalis) *quasi descendentiū, quæ contrahitur inter patrem adoptantem & filium adoptatum, & filium filij adoptivi & nepotem, & sic deinceps;* id intelligendum est de filiis, & nepotibus, qui sunt in potestate adoptati, quando fit adoptatio.

424. *Explicatur textus Inst. de Nupt. §. 2.* Et hæc adeò vera sunt, ut quavis per adoptionem parentum, liberorumve loco sibi esse coperint, non possint inter se Matrimonium jungi. Ex quibus verbis aliqui deducunt, Matrimonium prohiberi inter adoptantem & adoptatum, ejusque descendentes usque in infinitum; nam postquam textus decidit in linea consanguinitatis ascendentiū & descendentiū prohiberi Matrimonium in infinitum, immediatè subjungit dicta verba.

Respondetur: ea verba intelligenda esse, juxta subjectam materiam, porò per adoptionem, de qua tractant, nemo incipit esse loco filij, nisi ipse, qui in filium adoptatur, & qui in potestate ejus est: at verò per generationem naturalem accipit quis locum parentis respectu omnium eorum, qui naturaliter generantur à filio, & filij filij usque in infinitum. Consanguinitas itaque vinculum quoddam naturale est; cognatio autem legalis vinculum solum civile, & quàmvis sit aliqua inter hæc vincula similitudo, non tamen omnimoda paritas.

Non est omnimoda paritas inter vinculum Consang. & cognationis legalis.

Unde Sanchez sup. n. 32. negat hanc sequelam: consanguinitas restricta est ad quartum gradum; ergò etiam cognatio legalis. Tum quia (inquit) in linea recta ascendentiū & descendentiū non modica est difficultas, utrum restricta sit consanguinitas usque ad quartum gradum. Tum etiam, quia cap. *Non debet*, de Consang. in ea restrictione solius meminit consanguinitatis, & affinitatis. Non ergò extendenda est ea restrictio ad cognationem legalem; eo vel maximè, quòd diversissima militet ratio: Cum enim lex respiciat ea, quæ communiter accidunt, l. *Nam ad ea*, ff. de Legibus: atque impedimenta consanguinitatis, & affinitatis sint frequentissima, oportuit ea restringi. At impedimentum cognationis legalis est rarissimum, & ideo nulla est ratio restringendi hoc impedimentum, nec ut lex illa restringens extendatur ad hoc.

425. *Hoc non est restrictum ad 4. gradum, sicut illud, ex Sanchez. Probatur.*

Et confirmatur: quia in restrictione graduum consanguinitatis & affinitatis occursum est periculis, quæ ex impedimentorum multiplicitate oriuntur experientia ipsa docuit, ut constat ex processu

Bosco de Matrim. Pars II.

mijs d. cap. *Non debet*, & Trid. Sess. 24, de Matr. c. 2. At ex impedimento cognationis legalis, utpote quod rarissimum est, non potuit docere experientia, periculum aliquod suboriri. Non ergò ea restrictio ad hoc impedimentum extenditur. Hucusque Sanchez, contra DD. qui asserunt eam restrictionem.

Et ibidem n. 33. contra Henriquez lib. 12. de Matri. c. 12. n. 3. negat restrictionem ad 2. gradum, quam ipse asserbat, exemplo affinitatis, ortæ ex fornicatione, quam Trid. sup. cap. 4. restringit ad secundum gradum; eò quòd utrumque impedimentum sit merè humanum, & sit quoddam propinquitatis genus: at cognatio legalis sit debilior.

426. *Negat Sanchez etiam restrictionem ad 2. gradum contra Henriquez.*

Sed hoc (inquit Sanchez) nullatenus placet, propter rationes numero præcedenti adductas. Et quia nullam video similitudinem aut rationis paritatem, ut, restricta illa affinitate, censeatur quoque restricta cognatio legalis. Hæc ille.

Quæ cum ita sint, liquet profectò, quòd non semper valeat argumentum à consanguinitate, ad cognationem legalem; atque adeò consanguinitas in linea recta, tametsi extenderetur usque in infinitum, prout extendi docuimus suo loco cum Scoto & alijs; equidem non valet hæc consequentia; ergò etiam cognatio legalis in linea recta extenditur usque in infinitum.

427. *Non valet semper arg. à consang. ad cognat. legalem.*

Veluti etiam non rectè sequitur: filius illegitimus nequit contrahere cum consanguinea patris; ergò nec cum filijs adoptivis. Quia (inquit Sanchez sup.) illegitimus est conjunctus vinculo naturalis consanguinitatis cum patre, & sic cum ejus consanguineis: at cum filijs adoptivis nullum est vinculum naturale, sed solum civile, & cum hoc solum duret inter fratres, quamdiu durat patria potestas, non contrahitur inter illos, qui in patriam potestatem minimè transcunt. Sic ille. Et nos cum illo. Jam autem illegitimus minimè transit in patriam potestatem; juxta illud Inst. de Nupt. §. ult. *Aliquando autem evenit, ut liberi, qui statim ut nati sunt, in potestate parentum non sunt, postea redigantur in potestatem patris: qualis est is, qui dum naturalis (id est, illegitimus) fuerat, postea civia datus potestati patris subicitur.*

Filius illegitimus adoptivis potest contrahere cum filijs adoptivis.

§. ult. Inst. de Nupt.

Dico igitur cum Sanchio sup. illegitimum, quamdiu non est subiectus potestati patris, posse contrahere Matrimonium cum filio adoptivo, quidquid alij in contrarium sentiant.

Sanchez.

Nec obstat cap. *Ita diligere*, 30. q. 3. ibi. *Quandoquidem nec inter eos, qui naturà, & eos, qui adoptione filij venerande Romane leges Matrimonia contrahi permittunt. Quia (inquit Sanchez sup.) nomine filij naturalis, intelligit textus carnalem, ut distinguitur contra filium spirituale: & quàmvis filius illegitimus sit verè carnalis; at ratio cogit nos, ut intelligamus cum textum de filio carnali legitimo.*

428. *Solvitur obiectio de sumptibus ex c. 1. 30. q. 3.*

Sed quæ hæc ratio? Quia cum cognatio orta inter filios legitimos & adoptivos cesset, soluta patriâ potestate; à fortiori non contrahetur, ubi carnalis filius est talis, ut non transeat in patriam potestatem, neque ei acquirantur quædam jura, tum.

Ratio quare filius illegitimus non contrahat impedimentum.

Confirmatur.

quæ solvuntur per emancipationem.

Quod addo : quia per simplicem adoptionem, adoptatus non transit in potestatem adoptantis ; & tamen probabile est, quòd ex tali adoptione oriatur impedimentum, ut supra ostendimus; quia saltem per ea acquiruntur quædam jura, quæ dissolvuntur per emancipationem. Itaque nihil est quod cogit ponere impedimentum inter illegitimum & adoptivum.

429. *Est finis in Gloss. d. 9. 3. caus. 10.*

Atque hujus sententiæ est Gloss. dicta q. 3. caus. 30. verb. Quod autem, ibi : Item potest dici, quòd filius, qui adoptatur, non dico, arrogatur, possit copulari filia naturali, cum adoptatus non transeat in potestatem adoptantis, ut Instit. de Adopt. §. 2. Item potest dici, quòd filius illegitimus potest copulari filia adoptivæ, quia illegitimus non est in potestate patris, ut Instit. de nuptijs §. ult. Licet illegitimus non possit copulari filia spiritali. Alij dicunt, quòd nec arrogatus, nec adoptatus potest copulari naturalibus : quia licet adoptatus non transeat in potestatem adoptantis, acquiruntur tamen ei quædam jura ex adoptione, quæ dissolvuntur per emancipationem, ut Cod. de Adopt. l. penult. §. penult.

Et Gloss. d. 9. 3. caus. 10. de Cognat. legali.

Eisdem ferè verbis utitur Gloss. cap. un. de Cognat. legali verb. Quamdiu, ibi : Item potest dici, quòd filius adoptatus possit copulari filia adoptantis, cum adoptatus non transeat in potestatem adoptantis. Sic etiam potest dici, quòd filius illegitimus potest copulari filia adoptivæ, quia illegitimus non est in potestate patris ... Alij dicunt, quòd adoptatus non potest copulari filia adoptantis, quia licet adoptatus &c. ut sup. Et hoc idem videtur per decretalem istam, quæ indistinctè loquitur de adoptione, non distinguendo inter arrogatum, & adoptatum. Et hoc impedimentum desinit per emancipationem alterutrius. ff. de Adopt. In omni, ff. de Ritu nupt. Per adoptionem. Sed de hoc casu satis.

430. *An filij adoptivi possint contrahere inter se.*

Alium ibidem proponit Glossa verbis præallegatis immediatè subdens: Sed nunquid filij adoptivi possunt contrahere inter se? Dicit potest, quòd sic; quia non invenitur prohibitum. Et ecce pervenimus ad postremam partem nostræ Conclusionis, quæ consonat huic Glossæ, contra aliquos, quos citat Sanchez sup. n. 28. ubi cum Alijs tenet & ipse sententiam Glossæ.

Probatur quòd sic, ex Sanchez.

Probat autem eam eadem ratione; nimirum, quia nullo jure est cognatio inter hos statuta. Et cap. un. de Cognat. legali, quod pro contraria parte citatur: Si qua per adoptionem mihi soror esse coeperit &c. loquitur de vera filia patris adoptantis, quæ incipit esse soror adoptiva filij adoptivi sui legitimi patris. Nec hæc impedimenta ex sola rationis similitudine inducenda sunt.

431. *Confirmatur.*

Adde: inter filios spirituales ejusdem patris spiritalis, qui magis conjuncti sunt inter se quàm legales, posse consistere Matrimonium: ergò à fortiori inter legales. Hæc ille.

Oppugnatur confirmatio & arguitur pro opposita sententia.

Sed quæro ego: unde constat, filios spirituales ejusdem patris spiritalis esse magis conjunctos? Certè homines ab eodem Parocho baptizati, nec nomine, nec re ostendunt, se inde agnoscere aliquam specialem inter se conjunctionem, non majorem, quàm si à diversissimis forent baptizati, At verò filij adoptivi ejusdem

adoptantis simul solent habitare, & succedere ab intestato, aut per testamentum; ergò major videtur esse conjunctio inter filios adoptivos, quàm filios spirituales. Cùmque, secundum D. Tho. sola cohabitatio videatur esse ratio hujus impedimenti, quidni etiam reperitur hoc impedimentum inter filios adoptivos ejusdem adoptantis, inter quos etiam invenitur cohabitatio?

Hoc argumentum non tangit Sanchez: ego autem respondeo, rationem legis non sufficere, nisi adit voluntas Legislatoris expressè vel tacitè. Censetur autem tacitè seu interpretativè adesse, quando alioquin lex foret irrationabilis, id est, quando Legislator irrationabiliter ageret hoc præcipiendo, & non aliud, in quo militat eadem profus aut similis ratio. Iam autem in nostro casu, quàmvis Legislator propter cohabitationem, & periculum fornicationis ex ea consequens, potuisset justè impedire Matrimonium inter filios adoptivos ejusdem adoptantis, sicuti inter filium adoptivum & naturalem; tamen etiam justè potuit non impedire, ad vitandam scilicet nimiam multiplicationem impedimentorum; & quia major debetur reverentia (quæ etià secundum nos est causa impedimenti) filio naturali, tamquam magis conjuncto patri adoptivo, quàm filio adoptivo tantum.

432. *Resp. Au. dicitur ad arg.*

Transit itaque cognatio legalis tum in uxores adoptantis & adoptati, tum etiam in filios eorum, sed illos tantum, qui subsunt patriæ potestati; atque adeò adoptatus possit contrahere cum illegitimis adoptantis, aut cum legitimis emancipatis; & consimiliter adoptans possit contrahere cum illegitimis adoptati, aut cum legitimis emancipatis, vel qui ex alia causa non subsunt patriæ potestati, ac proindè cum filia filia adoptivæ; quandoquidem fœmina non habeat filios in sua potestate; & per consequens, si fœmina ex indulto Principis quempiam adoptaret in filium vel filiam, adoptatus vel adoptata posset contrahere cum filio vel filia adoptantis.

433. *Resolutio p. nalis.*

Hinc Instit. de Nupt. §. 4. ita scriptum est: Ejus mulieris, quam pater tuus adoptavit filiam, non videris impediri uxorem ducere; quia neque naturali, neque civili jure tibi conjungitur.

Sed nunquid conjungitur pater aut mater? Id est, nunquid transit cognatio legalis in parentes adoptati, quemadmodum transit in filios, qui subsunt patriæ potestati? Responso negativa est communis. At quæ ratio disparitatis? cùm se habeant in eadem proximitate; & cognatio spiritalis transeat à filio baptizato in patrem, ut pater ex supradictis de hac cognatione.

434. *Cognatio legalis non transit in parentes adoptati.*

Doct. Seraphicus sup. sic ait: Ad illud quod queritur, quare cognatio legalis non transit in patrem? dicendum, quòd cognatio spiritalis transit in patrem, quoniam eundem regenerat, quem pater generavit: ita quòd cognatio spiritalis respicit bonum interius, & ideo communicatur in uno; & ideo contrahitur cognatio compaternitatis; sed adoptans adoptatum assumit ad aliquod extra, ideo non sic communicatur.

Probatur ex D. Bonav.

Et ibidem: Ad illud, inquit, quòd queritur, quare non transit in ascendendo. Dicendum, quòd humor venit à radice ad ramos, non è converso. & quoniam filij rami sunt patris, ideo cognatio legalis à patre

communicatur filijs, non sic oportet, nec debent communicare parentibus.

435.
Conuult
Doct. An-
gel.

Simili modo respondet ad hanc difficultatem Doct. Angelicus supra: Ad primum ergo dicendum, quod per generationem spirituales non trahitur filius extra potestatem patris, sicut fit per adoptionem, & sic filius spiritualis manet filius utriusque simul, non autem filius adoptiuus: & ideo non contrahitur aliqua propinquitatis inter patrem adoptantem & matrem vel

patrem naturalem, sicut erat in cognatione spirituali.

Ut sit de hiserationibus disparitatis, habemus clarum textum, extendentem cognationem spirituales ad parentes baptizati; nullus autem textus vel obscure saltem extendit cognationem legalem ad parentes adoptati: ergo nec nos extendamus. Et quia hic aliud non occurrit scitu necessarium Theologis, lubens procedo ad impedimentum affinitatis, pro quo instituitur

SECTIO VI.

DE

IMPEDIMENTO AFFINITATIS.

1.
De quibus
hic sit dis-
putandum.

D cognationem jam considera- tam proximè accedit affinitas, ideo congruenter hanc Sectione de ea tractabimus. Et primò quidem disputabimus, quid sit affinitas, ac qualiter contrahatur. Secundò, an sit impedimentum dirimens Matrimonium post contractum. Denique, inter quas personas dirimat. De primo ponitur.

CONCLUSIO I.

Affinitas est propinquitatis quædam, proueniens ex omni & sola copula carnali, apta ad generationem.

2.
Qui sint
affines, &
unde dicti,
ex l. 4. ff.
de Grad.

Incipio cum verbis Modestini lib. 12. Pandectarum, & habentur l. 4. ff. de Gradibus & Adfin. §. 3. & seqq. Adfines sunt viri & uxoris cognati, dicti ab eo, quod dua cognationes, que diuersa inter se sunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis sinem accedit. Namque coniungenda adfinitatis causa fit ex nuptijs. Nomina vero eorum hac sunt, socer, socrus, gener, nurus, noverca, vitricus, privignus, privigna. Gradus autem adfinitati nulli sunt.

Nomina eorum ex ead. l.

Et quidem viri pater uxoris, socer; mater autem eorum, socrus appellatur.... filij autem uxoris, nurus; filia vero viri, gener appellatur. Vxor liberis ex alia uxore natis, noverca dicitur: matris vir ex alio viro natis, vitricus appellatur. Eorum uterque natos aliunde privignos, privignasque vocant. Potest etiã sic desiniri socer, uxoris mea pater, ego illius sum gener. Socer magnus dicitur uxoris mea avus, ego illius sum progener. Et retro pater meus uxoris mea socer est: hac illi nurus. Et avus meus, socer magnus est, illa illi pronurus. Item pro socrus mihi uxoris mea avia est, ego illius sum progener. Et retro mater mea, uxoris mea socrus est, illa huic nurus; & avia mea socrus magna est, & uxor mea illi pronurus est. Privignus est uxoris mea filius ex alio viro natus, ego illorum vitricus: & in contrarium uxor mea, liberis, quos ex alia uxore habeo, noverca dicitur: liberis mei illi privigni. Viri frater leuir; Viri soror, glas dicitur. Duorum fratrum uxores jantrices dicuntur.

Haftenus Iurifconsultus.

A quo non dissentiant Theologi, qui communiter definiunt affinitatem hanc formâ verborum: Est propinquitatis personarum, ex carnali copula proueniens, omni carens parentelâ. Dicitur: Propinquitatis (inquit Sanchez sup. disp. 64. n. 1.) quia in hoc convenit cum cognatione carnali. Ex carnali copula proueniens, in quo ab illa distinguitur. Et dicitur generaliter: Ex copula; quia oritur ex copula licita vel illicita. Omni carens parentelâ; intelligitur per se, & ex parte affinitatis, cui per accidens est, ut aliquando affinitas & consanguinitas in eodem reperiantur. Ita dictus Auctor cum Doct. Angelico & Seraphico 4. dist. 41. ubi tractant de hoc impedimento.

3.
Quid sit
affinitas, &
explicatio
definitionis,
ex Sanchez
cum DD.
Angel. &
Seraphico;

Et consonat Doct. Subtilis eadem distinctione q. un. dicens: Hic breviter ratio affinitatis potest poni talis. Affinitas est vinculum quoddam personarum ad personam aliquam ex carnali copula cum persona alteri consanguinea contractum. Semper enim, quia persona carnaliter copulata est consanguinea alicui, ideo illa, cui copulatur, fit affinis illius, & a converso, & est quasi expositio nominis. Affinis id est, accessio ad affines; cõiunctus enim carnaliter alicui, de consanguinitate aliqua, accedit per hoc ad affines illius consanguinitatis; & ideo habet vinculum talis accessus ad omnes de illa consanguinitate. In isto vinculo possunt assignari gradus & linea; sicut prius in consanguinitate, & pro his omnibus est una brevis regula.

Consonat
Doct. Sub-
tilis.

Quoto gradu consanguinitatis aliquis distat ab alio, toto gradu affinitatis distat ab eodem illa, quæ est ab isto carnaliter cognita. Non dico, uxor, quia hoc non requiritur; non solum enim cum uxore, sed cum concubina vel meretrice contrahitur affinitas consanguineorum ipsius viri, imò in incestu.

4.
Non requi-
ritur copula
cum uxore.

Non sufficit ad affinitatem proprie dictam, quod sit uxor, sed requiritur carnalis coniunctio, ut habetur 35. quæst. ultim. Fraternalitatis, ubi dicitur de conjugibus, quod si una caro, non potest esse, quod aliquis sit propinquus uni eorum, quin pertineat alteri. In quo datur intelligi, affinitatem non contrahi, nisi mediante commixtione carnis. Extendendo tamen affinitatem, dicitur contrahi non solum cum uxore carnaliter cognita, sed etiam cum non cognita; & quod plus est, cum illa, cum qua præcisè contrahuntur sponsalia. Hocque Scotus.

3.
Non sufficit,
quod aliqua
sit uxor, ad
affinitatem
proprie dictam.